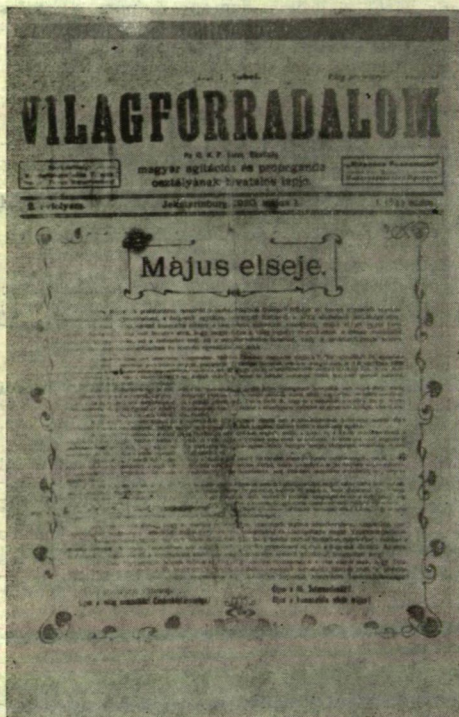


VILÁGFORRADALOM C. HADIFOGOLYÚJSÁG KALANDOS ÚTJA CSONGRÁDIG

A Magyar Posta által Csongrádon rendezett, nagy sikerű országos sajtókiállításon egy megsárgult újságot mutattak be a látogatóknak. A VILÁGFORRADALOM című lap 1920. május 1-i számát. A lapot az oroszországi kommunista párt magyar agitációs és sajtópropaganda osztálya adta ki Jekatyerinburgban, a mai Szverdlovszkanban.

Ez a hadifogolyújság kalandos módon jutott el Szovjet-Oroszországból a Csongrádi Múzeumba.

Az első világháborúban több mint félmillió magyar katona esett orosz hadifogságba. Nagyobb részük a zord Szibériában szenvedte át a fogságot. Így került oda 1914-ben Paróczai Mihály csongrádi kubikos is. A Nagy Októberi Szocialista Forradalom Jekatyerinburgban találta, ahol a szovjetek védelmére hadra kelt magyar önkéntesek egyik csoportjához csatlakozott. Itt érte 1920. május 1. ünnepe.



BALOLDALT: A VILÁGFORRADALOM C. LAP 1920. MÁJUS 1-I SZÁMA
JOBOLDALT: E LAP 3. OLDALA LENIN ÉS KUN BÉLA ELVTÁRSÁK FÉNYKÉPEVEL

Ezt az országban egyedüli lapot Paróczai Mihály csongrádi kubikos 1922. május 4-én hozta haza Szovjet-Oroszországból. A határon szigorú ellenőrzésen estek át az Oroszországból hazatérő volt hadifoglyok. Veszélyes vállalkozás volt tehát Lenin és Kun Béla elvtársak képét hazahozni, abban az újságban, mely éppen a „Vörös Május”-t köszönti.

Valószínű, hogy a személyes kapcsolat emlékeként ragaszkodott ehhez az újsághoz. A magával hozott újságról azonban egész életében senkinek se szólt. Csak a halála után szereztek róla tudomást Csongrádon. Családjának feltűnt, hogy a sublót aljában gondosan megőrizte és mindenkitől óvta azt a színehagyott ellenzós sapkát, amelyben Szovjet-Oroszországból hazaérkezett. Gondolták, csak a viszontagságos hazatérés keserves emlékeként őrzi.

Halála után a sapkát szétbontották. A bélés ugyan semmit sem rejtett, de az ellenzöbe bevarrva megtalálták az elsárgult újságot. Paróczai Mihály lánya adta át

Palásti Pál múzeumigazgatónak a fél évszázaddal ezelőtti forradalmi harcoknak ezt az érdekes emlékét.

Kun Béla fényképének eredetijét kutatva, Kun Béla özvegyéhez kerültem. Tőle tudtam meg, hogy a VILÁGFORRADALOM-ban megjelent fénykép Leningrádban készült 1920-ban, egy svéd fényképész készítette.

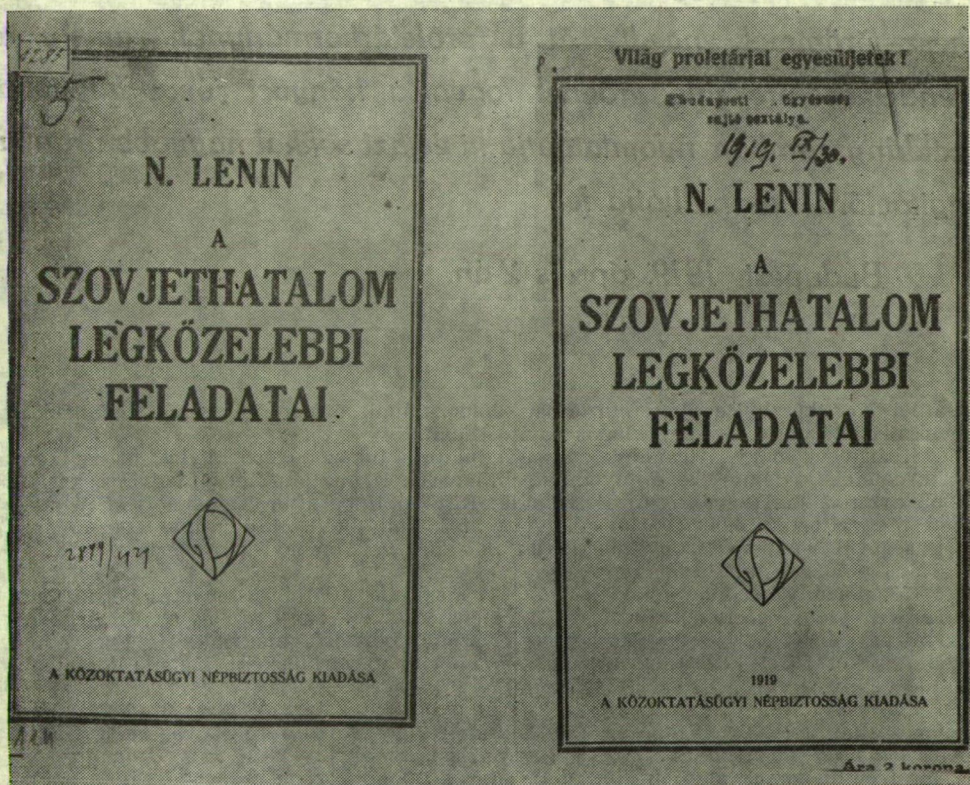
Úgy érzem, hogy néhány szóval, már amennyit sikerült megtudni, Paróczai Mihályról is meg kell emlékezni. 1880. szeptember 29-én született Csongrádon. 1905. május 1-én kötött házasságot Pap Juliannával. Négy gyermeke volt. Ma már csak a lánya él. 1965. május 17-én agyvérzésben halt meg. Paróczai Mihály egész életében zárkózott, csendes, magában gondolkozó ember volt.

UGRÓCZKY MIHÁLY

ADALÉK LENIN MŰVEINEK MAGYARORSZÁGI KIADÁSTÖRTÉNETÉHEZ

A Szegedi Városi Somogyi-könyvtár gyűjteményéből több, unikumnak számító nyomtatványt publikáltak már, nemegyszer szolgált meglepetéssel a kutatók számára.

A Magyar Tanácsköztársaság idején megjelent és Móra Ferenc által gondosan megőrzött dokumentumok között találtuk még 1959-ben Lenin *A szovjethatalom legközelebbi feladatai* című brosúrájának egy variáns kiadását, amelyet akkor összeállított bibliográfiánkba¹ külön tételként iktattunk be, de variáns volta ezzel nem vált bizonyítottá.



(1. sz.)

(2. sz.)